

Ahashverosh and the Will to Power

סימי פיטרס Source Sheet by

אסתר א':א'-ח'

(א) ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המלך מהדו ועד-כּוּשׁ וְעַשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: (ב) בְּיָמֵים הַהֵם כְּשֶׁבַת אֶלְמֶלֶךְ אַחְשֵׁרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מְלָכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: (ג) בְּשָׁנָה שְׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל אֶל פָּרְס וּמְדֵי הַפָּרְתִּימִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו: (ד) בְּהִרְאֹתוֹ אֶת־עֵשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ וְאֶת־יָקָר תַּפְאֲרָת גְּדוּלְתוֹ יָמִים רַבִּים שְׂמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם: (ה) וּבְמָלוּאֵת אֶל הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד־קֶטָן מִשְׁתֵּה שְׁבַע־יָמִים בַּחֲצָר גִּגַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ: (ו) חוֹר אֶל כְּרָפֶס וּתְכֵלֶת אַחֲזוּ בְּחִבְלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֶׁשׁ מְטוֹת אֶל זָהָב וְכֶסֶף עַל רְצֻפַת בַּהֲטָוֶשׁ וְקָר וְסַחֲרָת: (ז) וְהַשְׁקוֹת בְּכִלֵי זָהָב וְכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים וְיִין מְלָכוּת רַב כֶּיֶד הַמֶּלֶךְ: (ח) וְהַשְׁתִּיחַ כְּדָת אֵין אֲגַס כִּי־כֵן אֶל יֶסֶד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ־וְאִישׁ:

אסתר רבה ב':י"ד

(יד) לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי אֲנִי יוֹצֵא מִיַּד בְּרִיּוֹתֵי, וְאַתָּה מְבַקֵּשׁ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ, בְּנֵהג, שְׁבַע־עוֹלָם שְׁנֵי בְנֵי אָדָם מְבַקְשִׁים לְשֵׂא אִשָּׁה אַחַת, יְכוּלָה הִיא לְהַנָּשֵׂא לְשְׁנֵיהֶם, אֲלֵא אוֹ לְזָה אוֹ לְזָה. וְכֵן שְׁתֵּי סְפִינּוֹת שְׁהִיוּ עוֹלוֹת בְּלִימָן, אַחַת מְבַקְשֶׁת רוּחַ צְפוֹנִית, וְאַחַת מְבַקְשֶׁת רוּחַ דְּרוֹמִית, יְכוּלָה הִיא הָרוּחַ אַחַת לְהִנָּהֵג אֶת שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת, אֲלֵא אוֹ לְזוֹ אוֹ לְזוֹ. לְמַחֵר שְׁנֵי בְנֵי אָדָם בָּאִים לְפָנָיו בְּדִין, אִישׁ יְהוּדִי וְאִישׁ צַר וְאוֹיֵב, יְכוּל אַתָּה לְצַאת יָדֵי שְׁנֵיהֶם, אֲלֵא שְׁאַתָּה מְרוּמִם לְזָה וְצוֹלָב לְזָה...

אסתר א':י"ב

(י) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כָּטוֹב לְבַהֲמָלְךְ בְּיָזֵן אָמַר לְמַהוּמָן בְּזָתָא חֲרָבוֹנָא

בַּגְתָּא וְאַבְגָּתָא זֵתֶר וְכַרְכָּס וְשִׁבְעַת הַסְּרִיסִים הַמְשַׁרְתִּים אֶת־פְּנֵי
הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ: (יא) לְהֵבִיא אֶת־וְשֹׁתֵי הַמֶּלֶכָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר
מַלְכוּת לְהִרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יְפֹתָהּ כִּי־טוֹבַת מַרְאֵה הִיא: (יב)
וּתְמַאֵן הַמֶּלֶכָה וְשֹׁתֵי לְבוּא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסְּרִיסִים וַיִּקְצָף
הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֵרָה בּוֹ:

מגילה י"ב ב:ב'-ו'

ביום השביעי כטוב לב המלך ביין אטו עד השתא לא טב לביה
בחמרא אמר רבא יום השביעי שבת היה שישראל אוכלין ושותין
מתחילין בד"ת ובדברי תשבחות אבל עובדי כוכבים שאוכלין
ושותין אין מתחילין אלא בדברי תיפלות וכן בסעודתו של אותו
רשע הללו אומרים מדיות נאות והללו אומרים פרסיות נאות אמר
להם אחשורוש כלי שאני משתמש בו אינו לא מדיי ולא פרסי אלא
כשדיי רצונכם לראותה אמרו לו אין ובלבד שתהא ערומה שבמדה
שאדם מודד בה מודדין לו מלמד שהיתה ושתי הרשעה מביאה בנות
ישראל ומפשיטן ערומות ועושה בהן מלאכה בשבת היינו זכתיב
אחר הדברים האלה כשוך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת
אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה כשם שעשתה כך נגזר
עליה ... ויקצף המלך מאד אמאי דלקה ביה כולי האי אמר רבא
שלחה ליה בר אהוריירה דאבא אבא לקבל אלפא חמרא שתי ולא
רוי וההוא גברא אשתטי בחמריה מיד וחמתו בערה בו

אסתר א':י"ב-כ'

(יב) וּתְמַאֵן הַמֶּלֶכָה וְשֹׁתֵי לְבוּא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסְּרִיסִים
וַיִּקְצָף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֵרָה בּוֹ: (יג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעֵי
הָעַתִּים כִּי־כֹן דָּבָר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יִדְעֵי גַת וְגִדִין: (יד) וְהַקָּרֵב אֵלָיו
כַּרְשֻׁנָּא שֶׁתֶּר אֲדַמְתָּא תַרְשִׁישׁ מְרַס מְרַסְנָא מְמוּכָן שְׁבַלְתַּת שְׁגִי ו פָּרַס
וּמְדֵי רְאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הִישָׁבִים רְאִישְׁנָה בַּמַּלְכוּת: (טו) כְּדַת מַה־לְעֲשׂוֹת
בַּמֶּלֶכָה וְשֹׁתֵי עַל ו אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ בְּיַד
הַסְּרִיסִים: (ס) (טז) וַיֹּאמֶר מוּמְכֹן [מְמוּכָן] לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא

על-המלך לְבַדּוֹ עֲוֹתָהּ וְשִׁתִּי הַמְּלָכָה כִּי עַל-כָּל-הַשָּׂרִים וְעַל-כָּל-
הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ: (יז) כִּי-יֵצֵא דָבָר-
הַמְּלָכָה עַל-כָּל-הַנָּשִׁים לְהַבְּזוֹת בְּעַלְיָהֶן בְּעִינֵיהֶן בְּאִמְרָם הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֹרוּשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת-וְשִׁתִּי הַמְּלָכָה לְפָנָיו וְלֹא-בָאָה: (יח)
וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאמְרָנָה | שָׁרוֹת פָּרַס-וּמְדֵי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת-דְּבַר הַמְּלָכָה
לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וְכַדֵּי בְּזִיוֹן וְהִצָּר: (יט) אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דָבָר-
מִלְכוּת מִלְּפָנָיו וַיִּכְתֹּב בְּדַתִּי פָּרַס-וּמְדֵי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא-תָבוֹא
וְשִׁתִּי לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ וּמִלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה
מִמֶּנָּה: (כ) וְנִשְׁמַע פְּתִלְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְּכָל-מְלָכוּתוֹ כִּי רַבָּה
הִיא וְכָל-הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדּוֹל וְעַד-קָטָן:

מגילה י"ב ב:י"א

ויאמר ממוכן תנא ממוכן זה המן ולמה נקרא שמו ממוכן שמוכן
לפורענות אמר רב כהנא מכאן שההדיוט קופץ בראש

אסתר רבה ד':ו'

(ו) ויאמר ממוכן לפני המלך והשָׂרִים (אסתר א, טז), מָה רָאָה
מְמוּכָן לְקַפֵּץ בְּעֵצָה תְּחִלָּה, מִכָּאן שֶׁהַדְּיוּט קוֹפֵץ בְּרֹאשׁ... רַבִּי יוֹחָנָן
אָמַר תְּלַתָּא אַמּוֹרָאִין, חַד אָמַר עַל יְדֵי שְׁהִיְתָה מְסֻטְרָתוֹ בְּקוֹרְדָּקִין
שְׁלָה עַל פָּנָיו לְכָאן וּלְכָאן. וְחָרִינָא אָמַר עַל יְדֵי שְׁלֵא הַזְּמִינָה אֶת
אַשְׁתּוֹ לְסַעוּדַת נָשִׁים. וְחָרִינָא אָמַר עַל יְדֵי שְׁהִיְתָה לוֹ בֵּית, וְהָיָה
מִבְּקִישׁ לְהַשְׁיָאָה לְמִלְכוּת. מֵאן דְּאָמַר עַל יְדֵי שְׁהִיְתָה מְסֻטְרָתוֹ
בְּקוֹרְדָּקִין שְׁלָה עַל פָּנָיו לְכָאן וּלְכָאן, שְׁאָמַר, לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ
עֲוֹתָהּ וְשִׁתִּי הַמְּלָכָה. וּמֵאן דְּאָמַר עַל יְדֵי שְׁלֵא הַזְּמִינָה אֶת אַשְׁתּוֹ
לְסַעוּדַת נָשִׁים, שְׁאָמַר כִּי יֵצֵא דָבָר הַמְּלָכָה עַל כָּל הַנָּשִׁים לְהַבְּזוֹת
בְּעַלְיָהֶן בְּעִינֵיהֶן, הִדָּא הִיא דְלֹא הִנּוּת תְּמָן. מֵאן דְּאָמַר עַל יְדֵי שְׁהִיְתָה
לוֹ בֵּית וְהָיָה מִבְּקִישׁ לְהַשְׁיָאָה לְמִלְכוּת, שְׁאָמַר וּמִלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ
לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה.

אסתר רבה ד':י"ב

(יב) וישלח ספרים אל כל מדינות המלך (אסתר א, כב), אמר רב הונא אחשוורוש דעת סרוקה הייתה לו, מנהג שבעולם אדם מבקש לאכל עדשים ואשתו מבקשת לאכל אפונים, יכול הוא לכופה, לא מה דהיא בעיני עבדה. אמר רבי פנחס ולא עוד אלא שנעשה שחוק בעולם, בנהג שבעולם מדיי נושא פרסית והיא מדברת בלשון מדיי, פרסי נושא מדיית והיא מדברת בלשון פרסי...

אסתר ב' א' ד'

(א) אחר הדברים האלה כשם חמת המלך אחשוורוש זכר את-ונשתי ואת אשר-עשתה ואת אשר-נגזר עליה: (ב) ויאמרו נערי-המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה: (ג) ויפקד המלך פקידים בכל-מדינות מלכותו ויקבצו את-כל-נערה-בתולה טובת מראה אל-שושן הבירה אל-בית הנשים אל-יד הגא סריס המלך שמר הנשים ונתון תמרוקיהן: (ד) והנערה אשר תיטב בעיני המלך תמלך תחת ושתי ויטיב הדבר בעיני המלך ויעש כן: (ו)

מגילה י"ב ב: י"ד-ט"ו

ויפקד המלך פקידים א"ר מאי דכתיב (משלי יג, טז) כל ערום יעשה בדעת וכסיל יפרוש אולת... וכסיל יפרוש אולת זה אחשוורוש דכתיב ויפקד המלך פקידים כל מאן דהוה ליה ברתא איטמרה מיניה

רש"י על מגילה י"ב ב: ט"ו: א'

...אחשוורוש כסיל צוה לקבץ את כולן הכל יודעין שלא יקח אלא אחת ואת כולן יבעל מאן דהוה ליה ברתא מטמרה:

בראשית מ"א: ל"ד-ל"ה

(לד) יעשה פרעה ויפקד פקדים על-הארץ וחמש את-ארץ מצרים בשבע שני השבע: (לה) ויקבצו את-כל-אכל השנים הטבת הבאת האלה ויצברו-כר תחת יד-פרעה אכל בערים ושמרו:

אסתר ב' י"ב-י"ד

(יב) וּבַהֲגִיעַ תֵּרֶ נִעְרָה וְנִעְרָה לָבוֹא | אֶל־הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ מֶמְּקֵן
הַיּוֹת לֵאמֹר כִּדְת הַנָּשִׁים שְׂגִים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן
וְשָׂא חֹדֶשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֶּר וְשָׂא חֹדֶשִׁים בְּבִשְׂמִים וּבְתַמְרוֹקֵי הַנָּשִׁים:
(יג) וּבָזָה הַנִּעְרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל־אֲשֶׁר תִּאמָר יִנָּתֶן לָהּ לָבוֹא
עִמָּה מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ: (יד) בְּעֶרְבִי | הִיא בָּאָה וּבְבֹקֶר
הִיא שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֶל־יָד שְׁעֵשְׂגֹז סָרִיס הַמֶּלֶךְ שִׁמְר
הַפִּלְגָּשִׁים לֹא־תָבוֹא עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חֲפֹץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה
בְּשֵׁם:

סימי פיטרס Source Sheet created on Sefaria by